

V. Letnik.

3. zvezek.

Venec

cerkvenih bratovščin.

Izhaja 24. dan vsakega meseca.

Urejuje

dr. Francišek Ušeničnik.

Vsebina 3. zvezka.

	Stran
Ohranitev cerkvenih redov in kongregacij na Francoskem. (Namen sv. Očeta — priporočen v molitev za mesec marec.)	33
Srce Jezusovo z zasramovanjem nasičeno.	35
Zgodovina sv. križevega pota.	37
Družba vednega čiščenja svetega Jožefa.	40
Slovenski misijonarji pred dvesto leti.	41
„Pridi k nam tvoje kraljestvo.“	43
Kaj je „kvadragena“?	45
Naznanila in poročila	45
Drobtinice.	46
Zahvala za uslišano molitev.	48

„Venec“ prejemam pri upravnistvu stane na leto 1 K 20 h, po pošti pošiljan 1 K 44 h. Denar za naročbo se pošilja: Upravnistvu „Venca“ v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2; dopisi, zahvale za uslišano molitev in darovi za pobožne namene pa uredniku pod naslovom: dr. Fr. Ušeničnik v Ljubljani, Semenišče.

V Ljubljani, 1901.

Izdaje „Katoliška Bukvarna“. — Tiska „Katoliška Tiskarna“.

Dobrotni darovi.

Za bratovščino presv. Rešnjega Telesa:

Župnije: Gojzd 36 K, Stari Log (Koč.) 64 K, Zg. Besnica 80 K, Ambrus 28 K, Št. Lambert 12 K 30 h, Bučka 34 K, Lipoglav 54 K, Stari trg p. Rakeku 130 K, Velesovo 40 K, F. U. 13 K, po čč. gg. Uršulinah 65 K, Neimenovani 5 K 60 h, J. Malovič v Trstu 1 K 60 h, Jan. Tavčar, župnik v Lešah, 10 K.

Za sveto Detinstvo:

Iz Tržiča: učenci IV. razreda 1 K 56 h, Ivana Vidmar 1 K, Terezijske Grasmaier 2 K; šolarji iz Dražgoš 1 K 40 h, Martin Narobe, župnik v Zapogah, 5 K.

Za Cerkev presv. zakramenta v Bolzanu:

Č. g. Brence, župnik 1 K, č. g. Šlibar G. žup. 2 K, velečast. gospod Povše F., kan., 3 K, Neimenovan 25 K.

Za uboge redovnice na Laškem:

Neimenovan 20 K, neimenovan 4 K.

Za razširjanje sv. vere:

J. Tavčar, župnik v Lešah, 6 K 20 h, Martin Narobe, župnik v Zapogah, 5 K, iz Besnice 4 K 40 h.

Za najpotrebniše misijone:

Marijana G. 120 K, Šabec M. 3 K, neimen. 4 K, Lenka Babnik 40 K, Andrej Ažman, kaplan v Poljanah 5 K, nekdo 2 K, več oseb iz Sorice 8 K.

Za misijone na Kitajskem:

Neki svatje složili 16 K.

Za misijone v Afriki:

Neža Bartol v Loškem Potoku 50 K, Fr. Eržen, župnik v Zalem Logu, 7 K, po stolnem vikarju J. Kalanu 32 K.

Za trapiste v južni Afriki:

Martin Narobe, župnik v Zapogah, 10 K.

Za Salezijance v Turinu:

Martin Narobe, župnik v Zapogah, 10 K.

Za Marijanišče v Ljubljani:

Martin Narobe, župnik v Zapogah, 5 K.

Za bratovščino za uboge duše v vicah:

Martin Narobe, župnik v Zapogah, 5 K.

Listnica uredništva. M. T. v F. 30. januarja ste poslali uredništvu 3 K, ne da bi bili povedali, v kateri namen naj se denar porabi. Prosimo, da nam to ob priliki naznanite.

Uredništvo „Venca“.

V molitev so priporočeni

I. za ves mesec marec namen sv. Očeta: *ohranitev katoliških redov in kongregacij na Francoskem;*

II. za posamezne dni:

1. Misijoni poslovenskih deželah.	16. Sirotišnice.
2. Slovinci v Egiptu.	17. Misijon v Ljubljani.
3. Sv. Oče Leon XIII.	18. Trdovratni grešniki.
4. Katoliški Poljaki na Pruskem.	19. Marijine družbe za mladeniče.
5. Redovniki na Španskem.	20. Samost. novinci in novinke.
6. Kraji brez duhovnikov.	21. Slovenski delavci na Nemškem
7. Katoliške šole.	22. Krščanski posli po mestih.
8. Bolniki in tisti, ki jim strežejo.	23. Da bi se razdrle grešne zveze.
9. Krščanske matere in vzgoja otrok.	24. Katoličani v južni Afriki.
10. Izpolnjevanje 4. božje zapovedi v družinah.	25. Dekliške Marijine družbe.
11. Poklic v samostan.	26. Katoliški dijaki v visokih šolah.
12. Naši škofje.	27. Naši misijonarji.
13. Potrpešljivost v hudih dušnih bolečinah	28. Vsi, ki še niso opravili velikonočne izpovedi.
14. Cesar Franc Jožef I.	29. Družba za žene.
15. Katoličani na Kitajskem.	30. Duhovne vaje na gimnazijah.
	31. Vsi živi in mrtvi udje molitvenega apostolstva.

Molimo.

Gospod Jezus Kristus! V edinosti s onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presvetem Srcu in ga še zdaj hvališ brez konca v sakramentu presv. Rešnjega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Srca preblažene, brezmadežne Device Marije, Tebi darujem danes in vsak trenotek današnjega dne vse svoje namene in misli, vsa čutila in želje, vsa dela in besede.

Posebno pa Ti jih darujem za Tvojo sv. cerkev in nje poglavarja, kakor tudi za vse sadeže, ki so priporočene udom molitvenega apostolstva v tem mesecu in današnji dan.

Podobice presv. Srca Jezusovega,

ljubljanske stolnice, so dobiti v prodajalnici „Kat. tiskovnega društva“ (H. Ničman) v Ljubljani 25 skupaj 1 K 20 h, sto skupaj 4 K 60 h. Na zadnji strani je natisnjena „Posvetitev presv. Srcu Jezusovemu“. o o o o o o o o o o o o o o o o

Dušni vodnik,

molitvenik za slabe oči, z zelo velikimi črkami; v marmorni ali rudeči obrezi 2 K, v zlati obrezi 2 K 60 h. * * * * *

Odpustki meseca marca 1901.

Da dobimo odpustke, moramo: 1.) imeti namen, da se hočemo odpustkov udeležiti; 2.) biti moramo v milosti božji; in 3.) storiti dobra dela, ki jih cerkev ukazuje za odpustke. — Ukazuje pa navadno cerkev za *popolne* odpustke: izpovedi in sv. obhajilo in molitev v namen sv. Očeta. Če je treba v namen sv. Očeta moliti v *določeni* cerkvi, je to vselej posebe povedano.

1. *Petek, 1. v mesecu.* Popoln odpustek *vsem vernikom*, ki gredo k izpovedi in sv. obhajilu, nekoliko premišlujejo dobrotljivost presvetega Srca in molijo v namen sv. Očeta.

3. *Nedelja, 1. v mesecu.* Udom *brat. sv. rož. venca* trije popolni odpustki: 1.) če v bratovski kapeli molijo v namen sv. Očeta; 2.) če so pri mesečni procesiji; 3.) če v bratovski cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom.

5. *Torek. Sv. Janez Jožef od križa. Vsem vernikom* popoln. odp. *v frančiškanskih in kapucinskih cerkvah, tretjerednikom* v farni cerkvi, če ni blizu nobene redovne cerkve.

6. *Sreda. Sv. Koleta, dev. iz reda sv. Klare. V frančiškanskih cerkvah* popoln odp. kakor 5. dan t. m.

7. *Četrtek, 1. v mesecu.* Udom *brat. sv. Reš. Tel.* pop. odp. v bratovski cerkvi, če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v farni cerkvi.

9. *Sobota. Sv. Katarina Bol., dev. iz reda sv. Klare. V frančiškanskih in kapucinskih cerkvah* popoln odp. kakor 5. dan t. m.

12. *Torek. Sv. Gregorij, papež.* Popoln odpustek udom *brat. presv. Srca Jez.* v bratovski cerkvi.

19. *Torek. Sv. Jožef. Tretjerednikom* vesoljna odveza. Popoln odpustek: a) udom *brat. presv. Reš. Telesa*, kakor 1. četrtek; b) udom *brat. presv. Srca Jezus.* v bratovski cerkvi; izpovednik more namesto molitve v bratovski cerkvi določiti drugo dobro delo; c) udom *družbe sv. Detinstva*; d) udom *škapulir. bratov. karmelske M. b.* v bratovski ali farni cerkvi; e) onim, ki nosijo *višnjevi škapulir*; f) udom *brat. prečist. Srca Marijin.*; g) udom *družbe krščanskih družin*; h) udom *brat. za duše v vicah*.

24. *Nedelja. Zvelič. Didak. V kapucinskih cerkvah* popoln odpustek kakor 5. dan t. m. Pop. odp. onim, ki nosijo črni škapulir v bratovski cerkvi.

25. *Ponedeljek. Oznanjenje Mariji Devici.* Popoln odpustek: a) udom *brat. presv. Reš. Telesa*, kakor 1. četrtek; b) udom *brat. presv. Srca Jez.* v brat. cerkvi, kakor 19. dan t. m.; c) udom *brat. naše ljube Gospe presv. Srca* v bratovski cerkvi; d) udom *Marijine družbe*; e) udom *škapulirske brat. karmel. M. b.* v bratovski ali farni cerkvi, f) onim, ki nosijo *višnjevi škapulir*; g) udom *rožnivenške bratovščine*; h) udom *družbe šiv. rožnega venca*; i) udom *brat. prečist. Srca Mar.*; j) udom *družbe kršč. družin*; k) udom *brat. za duše v vicah*.

29. *Petek. Mati božja sedem žalosti.* Popoln odp.: a) udom *bratov. prečist. Srca Mar.*; b) onim, ki nosijo *viš. škapulir* v bratovski ali farni cerkvi.

30. *Sobota. Zvel. Angela Fol. V kapucinskih cerkvah* popoln odpustek kakor 5. dan t. m.

31. *Zadnja nedelja v mesecu.* Popoln. odp. vsem, ki trikrat na teden skupaj z drugimi molijo sv. rožni venec.

Zvezek 3.

Letnik V.

Marec 1901.

Ohranitev cerkvenih redov in kongregacij na Francoskem.

(Namen sv. Očeta — priporočen v molitev za mesec marec.)

Gdkar je koncem osemnajstega stoletja lepo Francosko preplavila grozna prekucija, odtakrat se dežela ne more več umiriti. Ni čuda! Razpasla se je vsenaokrog želja po neomejeni svobodi, po svobodi, ki ne pozna pokorščine do Boga, po svobodi ki hoče uživati brez meje in brez prepovedi, po svobodi, ki hoče živeti prav po nagonu pohlepnega človeka. Odtakrat je vsa Francoska razdeljena v dva tabora, v tabor katoliški in v tabor brezverski, vedna vojska hruje mej njima; prav res, vojskuje se Kristus proti Belialu.

Zadnji čas pa se je ta boj prav posebno poostril. Gré namreč zato, da bi brezverci vzeli redovnikom in redovnicam na Francoskem vso moč, vso veljavo, da bi jih, če mogoče, popolnoma zatrli.

Znano je našim čitateljem, da je brezverska vlada že pred leti ustanovila popolnoma brezverske šole, v katere se duhovnik niti prikazati ne sme. Ali verni katoličani so si znali pomagati. Ustanavljali so si po mestih in selih ob lastnih troških svoje šole, v katerih redovniki in redovnice lepo v krščanskem duhu vzgajajo njih deco. Samostanske šole so pri ljudeh na boljšem glasu, kakor državne. In to je trn v peti brezverskim zastopnikom francoske ljudovlade. Brezverstvo se jim vse prepočasi širi; kajpada iz samostanskih šol prihajajo verni katoličani, ki se ne bojé svoje vere pokazati tudi očitno, na javnem trgu. Zato so si sovražniki izmislili naklep, po katerem menijo zvršiti svoje zlobne želje najprej. Uvesti hočejo namreč postavbo, po

kateri bi bilo zabranjeno ustanavljati samostane in cerkvene kongregacije, vlada bi po svoji volji razganjala cerkvene redove, kjer in kadarkoli bi se ji zljubilo, izkratka: zatreti hočejo po postavi redovni stan na Francoskem. In vse to se godi v imenu svobode. Tisti torej, ki najbolj poudarjajo svobodo, ne pusté, da bi se redovniki in redovnice — katerih vendar nihče ni prisiljen stopiti v samostan — svobodno zbirali pod svojimi duhovnimi poglavarji, da skupaj živé po evangeljskih svetih Kristusovih.

Tako razumejo svobodo francoski brezverci.

Nič bi se ne dalo oporekati taki postavi, ako bi državniki mogli dokazati, da so redovniki in redovnice na Francoskem državi res nevarni. Toda sami morajo pripoznati ravno nasprotno. Ali je bolnikom streči državi nevarno? Jeli nevedne poučevati francoski ljudovladi nevarno? In če redovniki in redovnice iz zgolj ljubezni do Boga in do bližnjega zapusté svojo domovino in gredó v najbolj zapuščene kraje, da bi ondi pridobili divje narode za Kristusov nauk in za njegovo Cerkev, pa tudi za splošno omiko, ali preti odtod Francoski kaka nevarnost? In glejte! Danes deluje po Francoskem blizu 35 tisoč redovnikov in 125 tisoč redovnic, ki poučujejo skupno dva milijona otrok, strežejo dvestotisočem bolnikov, vzgajajo stotisoč sirot. Devet tisoč misijonarjev in ž njimi štiri tisoč bratov-redovnikov oznanjuje vero Kristusovo po daljnih tujih krajih; tem pa pomaga do 34 tisoč redovnic, ki so zapustile domače kraje in v vednih nevarnostih na tujem delujejo v prid trpečemu človeštvu.

In vso to čredo Kristusovo hočejo zagrizeni sovražniki razkropiti.

Kaj pa bode postavili na njih mesto? — je vprašal grof Mun, zagovornik krščanskih redov v francoski zbornici. Kje imate nadomestek za toliko učiteljic? Kdo bode stregel bolnikom po bolnišnicah v kužnih boleznih? Kdo bode vzgajal revne sirote? In kdo pojde razširjat francosko ime in državo po daljnih divjih krajih?

In kaj so odgovorili nasprotniki? Rekli so, da misijonarji in redovnice po naselbinah zunaj domovine lahko ostanejo. Oj, kako imajo ti ljudje kratko pamet! Dobro jih je zavrnil neki katoliški list: Vi pravite, redovniki in redovnice na Francoskem morajo proč, misijonarji in redovnice v tujih deželah pa še lahko ostanejo. Ti moj Bog! Odkod pa naj prihajajo ti redovniki? Če zatarete doma redove in kongregacije, kako morete pričakovati, da bode francoski narod razširjal še nadalje po katoliških misijonarjih Kristusov nauk in omiko po tujih deželah? Sekira je nastavljena na korenino. Ako korenina usahne, morajo poginiti vse veje z deblom vred.

Sveti Oče Leon XIII., najvišji varih sv. cerkve pri vseh narodih, so se z vso silo zavzeli za blagor in ohranitev cerkvenih redov na Francoskem. Dne 23. decembra lanskega leta so pisali znamenito pismo pariškemu kardinalu-nadškofu, v katerem obsojajo predrzno početje brezvercev ter branijo redovnike v imenu cerkve in v imenu francoske države.

To pa je tudi vzrok, zakaj se bratom in sestram apostolstva svete molitve priporoča v pobožno molitev ohranitev cerkvenih redov in kongregacij na Francoskem. Nevarnost je silna ne le na Francoskem, ampak tudi po

drugih deželah. Saj nas uči zgodovina, da s Francoskega verski boji in zatiranje krščanstva prodirajo v druge države. Pa naj je boj še tako hud, naj je sila še tako velika, mi ne obupamo, zakaj zanašamo se, ne na človeško, ampak na božjo pomoč.

Kako beremo v drugem psalmu?

Kaj narodje snujó upor?
Kaj v zlobi ničevi razsajajo?
Prostrane zemlje kralji vstajajo,
In knezi zbirajo se v zbor,
Bogu se roga jo neumno,
In njemu, ki ga pomazilil je:
„Okove, ki nam jih posilil je,
Razbijmo“, vpijejo pogumno.

A On, ki vlada jih z nebes,
Gospod mogočni posmehuje se;
A pride čas, da Bog maščuje se,
Da zagrmé jim do ušes
Njegove jeze grozni dóni:
„Jaz sam pomazal silovitega
Šem kralja Svojega, čestitega
Na sveti gori, na Sijóni.“

— r —

Srce Jezusovo z zasramovanjem nasičeno.

(*Litanije presv. Srca Jezusovega.*)

Dobro ime pri ljudeh je največja zemeljska dobrota; zato poštenega človeka nobena stvar tako ne boli v srce, kakor če ga hudobni jeziki obrekujejo, če o njem lažejo, če mu po krivici kradejo čast. Če mu nesreča, ogenj v malih trenutkih uniči, kar si je s trdim delom po dolgem času prislužil, ga to sicer potare; a kar je več vredno kakor vse posvetno blago, tega mu nesreča ni ugrabila, — dobro ime še ima. In dokler to ima, je v resnici bolj srečen, kakor pa, ko bi bil bogat, pa brez časti, brez poštenja. Kaj ti pomaga bogastvo, če te pa je sram iti med ljudi, če se te poštene ljudje ogibljejo in bojé? — Modri Bog pač najbolje vé, kaj je človeku dobro ime, in zato je dal posebno zapoved, ki naj brani pred hudobnim svetom našo čast in poštenje.

To malo pomislimo in potem bomo vsaj nekoliko mogli presoditi, kaj je čutilo presv. Srce Jezusovo, ko je bilo „z zasramovanjem nasičeno“.

Naš Zveličar je bil pri ljudeh v najboljšem slovesu. Ko je prišel kot dvanajstletni mladenič v tempelj, se učenci niso mogli prečuditi njegovi modrosti. Njegovi moči so bili pokorni morje in vetrovi, bolezní, smrt in celo hudobni duhovi. Ljudje, ki so gledali čudeže, so strmeli in govorili med seboj: „Velike reči smo videli.“ In kolika je bila svetost Jezusova! Tudi najhujši sovražniki mu niso mogli niti najmanjšega greha očitati.

Zato ni čuda, da so Jezusa povsod poznali, spoštovali in častili: v Jeruzalemu, kjer je ozdravil sleporojenega; v Judeji, po vseh trgih in vaseh, so slavili njegovo ime; v Samariji, v Galileji, povsod je šel glas o njem kot o božjem poslancu, preroku, Mesiju. Spomnite se, s kako častjo so ga na cvetno nedeljo spremili v Jeruzalem! — In par dni pozneje? — Jezus je izgubil pri istem ljudstvu vso svojo čast in poštenje in dobro ime. Njegovo Srce je bilo z zasramovanjem nasičeno.

Pojdimo v duhu na Oljsko goro in spremljajmo od tam našega ljubega Jezusa na njegovi zadnji poti v Jeruzalem, in tu od sodnika do sodnika, in potem na Kalvarijo. — Juda in divja druhal biričev in vojakov so že prišli. Jezusa zgrabijo kot razbojnika. Da je presv. Srce čutilo vso sramoto takega ravnanja, to se vidi iz besedi, ki jih je Jezus takrat govoril: „Prišli ste nadme kakor nad razbojnika, z meči in koli, da me ujamete.“ Pozneje ga je Pilat postavil poleg morivca Baraba, in ljudstvo je izbralo Baraba! — Biriči so Jezusa zvezali in potem hiteli z njim nazaj v mesto. „Varno ga peljite“, je zaklical za njimi Juda Iškarijot, kakor da je Jezus slepar, ki utegne zvijačno uiti, če ne bodo pazili. Dvakrat sramota za Jezusa, da tako govori njegov nekdanji učenec! — Koliko sramote je užil naš Zveličar na poti z Oljske gore, po mestnih ulicah, in potem pred sodniki, kdo bi mogel vse to povedati! Ljudstvo, ki je bilo do tedaj vdano Jezusu, je začelo omahovati; tisti pa, ki že prej niso bili prijazni Jezusu, so kar na glas govorili: sedaj vidimo, da je ta samo sleparil; nespametni vi, ki ste mu verjeli. — Dragi bravec, bodi prepričan, da so mnogi tako mislili in govorili; saj dandanašnji prav tako govoré in pišejo o papežu, o škofih, o duhovnikih; svojim namestnikom v tolažbo pa je hotel Jezus najprej sam okusiti vso grenkost in bridkost, ki jo čuti srce duhovnikovo, ko zapeljana ljudstvo omahuje in se izneverja Jezusu!

Pa prišlo je še huje! Božjemu Sinu, čigar Srce je vse gorelo za čast Očetovo, so očitali, da je bogokletnik. „Boga je preklinjal!“ so kričali hinavski sodniki in njih poglavar Kajfež. O groza in sramota! Najsvetejšega dolžé pregrehe, ki je bilo zanj v postavi določeno, da naj s kamenjem posujejo tistega, ki bi kaj takega storil. — Presveto Srce Jezusovo, kako globoko si se ponižalo, da daš večno čast v nebesih meni, ki sem zaslužil večno sramoto!

Judje pa takrat niso imeli več pravice, da bi bili smeli koga usmrtiti. Gospodarji v deželi so bili Rimljani. Treba je bilo torej iti k namestniku rimskega cesarja, k Pilatu. Tu so tožili Jezusa, da hujska ljudstvo zoper svetno gosposko. Novo sramočenje! On, ki je dejal: dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega — naj bi bil upornik in hujskač! — Delali so z njim kakor z norcem. Človek se zgrozi že ob sami misli, da bi bilo kaj takega mogoče. In vendar je res! Razuzdan nečistnik, Herod, je zasmehoval Jezusa, večno modrost, kot norca, in ga oblekel kot blaznega človeka. — Ljubi kristijan, tako še vedno delajo grešniki z Jezusom; in zlasti tistim, ki so vdani nečistemu grehu kakor Herod, ni sveta nobena stvar, vse smeše in skrunijo s svojim grdim jezikom!

Še drugo sramočenje so si izmislili sirovi rimski vojaki. Igrali so se z Jezusom kralja. Vzeli so ga seboj na dvorišče, in so sklicali celo kohorto, vso trumo, ki je bila tam. Ogrnili so mu škrlatni plašč, in spletli so krono iz trnja in so mu jo na glavo dejali, in trst v njegovo desnico, in so prednj poklekovali in ga zasramovali, rekoč: zdrav bodi, kralj judovski. In so vanj pljuvali, in trst jemali in ga tolkli po glavi. — Postojmo nekoliko pri tej

žalostni podobi, ki nam jo je narisal evangelist, in poslušajmo, kaj govori zasramovano Srce Jezusovo našemu prevzetnemu srcu!

Slednjič so Jezusa križali. Bolj sramotne kazni ni bilo kakor smrt na križu. Sužnje, ki jih stari Rimljani niti za ljudi niso imeli, so pribijali na križ. Naš Zveličar torej Judom ni bil več človek. In tako se je izpolnilo, kar je govoril prerok o prihodnjem Mesiju: „Jaz pa sem črv, in ne človek, zasramovanje ljudi, in izvržek izmed ljudstva.“ (Ps. 21, 7.) Na križu je visel, med dvema razbojnikoma, vrhu Kalvarije pred Jeruzalemom, kjer se je bilo zbralo blizu dva milijona ljudi. — Tako je umiralo presv. Srce Jezusovo v resnici „z zasramovanjem nasičeno“.

Dragi bravec! Ko bodeš dobil v roke tele vrstice, bomo že v svetem postnem času. Dobri kristijani molijo ta čas posebno radi žalostni del rožnega venca in pa sv. križev pot. Upam, da bodeš tudi ti to časih storil; in tedaj, ko bodeš premišljeval skrivnost za skrivnostjo iz trpljenja Jezusovega in šel od postaje do postaje križevega pota, misli zlasti na to, koliko zasramovanja je trpelo presv. Srce Gospodovo, in kaj hočeš ti storiti iz ljubezni do njega.

Zgodovina sv. križevega pota.

Kdor ljubi Jezusa, mu je milo in drago vse, kar ga nanj spominja. Zato je samo ob sebi umevno, da so pobožni kristijani ob vsakem času imeli posebno v časteh one kraje, kjer je naš Zveličar živel in delal, trpel in umrl. Prvi, ki so brez dvoma pogosto obiskavali te svete kraje, so bili presveta božja Mati, apostoli in pobožne žene. Kdo vé, kolikrat je šla prečista Devica Marija s sv. Janezom na Oljsko goro; tukaj, kjer je Jezus tolikrat molil, je gotovo tudi ona molila, tukaj, kjer je Jezus pred svojim vnebohodom zadnjikrat blagoslovil njo in apostole, je Marija prosila mladi cerkvi blagoslova iz nebes. Zlasti pa je morala blaženi Devici biti sveta ona pot, po kateri je njen ljubi Sin nesel svoj križ od Pilatove hiše na Kalvarijo; saj je bila vsaka stopinja, ki jo je storil Jezus na tej poti, zaznamovana z njegovo sveto rešnjo krvjo. Verno ljudstvo je pozneje dalo tej poti pomenljivo ime „križev pot“. Prav verjetno je, da je tu sem, na križev pot prihajala Marija s sv. Janezom in pobožnimi ženami; in ko so šli počasi na Kalvarijo in potem k božjemu grobu, so se med seboj pogovarjali, ali pa še rajši na tihem premišljevali, kaj je Jezus trpel na tej poti. Delali so to, kar delamo sedaj mi, kadar molimo „križev pot“. — Marijo in apostole so posnemali najprej verniki v Jeruzalemu in pozneje tudi drugi.

Odkar je sv. Helena l. 326. zopet našla sv. križ, so romali kristijani iz vseh dežel v Palestino, da tukaj počasté one sv. kraje, ki so bili nekdanj porošeni s krvjo Odrešenikovo. Zlasti iz Rima so proti koncu 4. in ob početku 5. stoletja mnogi prišli v sveto deželo in se tukaj za vselej naselili. Daleč od posvetnega hrupa in šuma so v tihi samoti živeli samo Bogu, pre-

birali sv. pismo, premišljevali življenje in trpljenje Gospodovo in obiskovali svete kraje. Izmed starorimskih družin slovi v tej dobi ime sv. vdove Pavle in nje hčere, sv. Evstohije. Naselili sta se pri Betlehemu in sezidali samostan za Bogu posvečene device; sv. Hijeronim jim je bil duhovni vodnik. Iz Betlehema sta pisali v Rim svoji prijateljici sv. Marceli, in jo lepo in ganljivo vabili, da bi še ona zapustila grešni svet in prišla k njima v sveto deželo. „Tukaj so nekdanj — tako pišeta mati in hči — Judje častili skrinjo zaveze, in mano in Aronovo palico. A bolj častljiv, kakor vse to, je grob Gospodov. Kadarkoli stopiva notri, se nama zdi, da vidiva telo Odrešenikovo zavito v tančice; in ko se tam nekoliko mudiva, zopet vidiva angela ob koncu groba in naličje pri vzglavju . . . To je sveta zemlja, ki je pila kri Gospodovo. . . Predolgo bi bilo, ko bi hoteli naštetati vse škofe, mučence, vse učene može, ki so od vnebohoda Gospodovega pa do danes prišli v Jeruzalem; zdelo se jim je, da njih vera in učenost in čednost ne bi bila popolna, ako ne bi molili Kristusa na tistih krajih, od koder so posijali prvi žarki sv. evangelija o križu.“ — Proti koncu pravita: „Ali bode prišel kdaj tisti dan, ko bomo pri grobu Gospodovem skupaj jokale z materjo Jezusovo? in potem poljubovale les sv. križa, in potem na Oljski gori v mislih in z duhom šle v nebesa z Gospodom?“¹⁾ — Sv. Pavla je umrla l. 404.; v Betlehemu je preživela 20 let.

Kakor v 4. in 5. stoletju, so častili sv. kraje tudi v poznejših časih. Romanje celo potem ni prenehalo, ko so Turki dobili deželo v oblast.

Dasi pa so kristijani vedno obiskovali sv. kraje, vendar se ne more za gotovo reči, da bi bili v onih starih časih posebe častili tudi že „križev pot“; o postajah, v katere je sedaj razdeljen „križev pot“ v Jeruzalemu, ni trdnega sledu pred letom 1100. Pobožnost križevega pota je sploh prišla v navado še-le potem, ko so duhovni sinovi sv. Franciška l. 1342. sprejeli v svoje varstvo božji grob v Jeruzalemu. Pobožni patri so ob določenih dneh, zlasti ob petkih, hodili po „križevem potu“ na Kalvarijo in od postaje do postaje premišljevali trpljenje Gospodovo. Prelepa pobožnost se je ljudem hitro priljubila, in ker ni vsak mogel romati v sv. deželo, so začeli doma posnemati „križev pot“. Po cerkvah in kapelah so postavljali izrezljane ali slikane podobe, ki so kazale dogodke iz trpljenja Gospodovega na „križevem potu“. Nekateri romarji so natanko premerili ves „križev pot“ od Pilatove hiše do vrha Kalvarije, razdaljo od postaje do postaje, in vrnivši se domov so na pripravnem prostoru, najrajši na kakem hribu, zidali ob poti kapelice, tako da je bilo vse kolikor mogoče podobno pravemu križevemu potu v Jeruzalemu.

Kolikor se vé, je križev pot prvi posnel zveličani Alvar iz dominikanskega reda. Iz srčne ljubezni do trpečega Zveličarja je romal v sv. kraje, in ko se je vrnil, je v domačem samostanu v mestu Kordovi na Španskem naredil kapelice, ki so bile posnete po postajah križevega pota v Jeruzalemu.

¹⁾ Kdor ima pri rokah Migne, P. L. (22, 483.), beri celo pismo; pisano je tako ljubo in prisrčno, kakor znajo pisati samo svetniki.

Zveličani Alvar je umrl leta 1420.; njegov spomin praznujejo dominikanci 19. februarja. — V 16. in 17. stoletju se je pobožnost sv. križevega pota bolj in bolj razširjala, vendar se število postaj še ni bilo ustanovilo; imeli so nekje več, druge manj kakor 14 sedaj navadnih postaj. Dovršen je bil križev pot tako, kakor ga sedaj imamo, še-le proti koncu 17. stoletja. Tedaj pa je tudi sv. Cerkev potrdila to lepo in vernemu ljudstvu tako priljubljeno pobožnost. Papež Inocencij XI. je l. 1686. dovolil udom frančiškanskega reda in vsem vernikom, ki so se zbirali v družbah in bratovščinah ustanovljenih v frančiškanskih cerkvah, za pobožnost križevega pota vse tiste odpustke, ki jih morejo dobiti romarji na sv. krajih v Jeruzalemu. Benedikt XIII. je dovolil l. 1726. iste odpustke sploh vsem vernikom, ki opravljajo to pobožnost v frančiškanskih cerkvah; druge cerkve še niso imele te pravice, dokler ni par let pozneje, l. 1731., isti papež, Benedikt XIII. določil, da se sme križev pot postaviti v vsaki cerkvi po vsem svetu, če le ni v tistem kraju nobene frančiškanske cerkve. Pod papežem Pijem IX. je l. 1871. tudi ta zadnja omejitev prenehala. Od takrat sme vsaka cerkev imeti svoj križev pot; vendar pa imajo še dandanašnji edino le sinovi sv. Frančiška to častitljivo pravico, da morejo veljavno postaviti in blagosloviti „križev pot“.

Da se je pobožnost sv. križevega pota v 18. stoletju tako hitro razširjala, to je posebna zasluga sv. Leonarda Portomavriškega. Sv. Leonard je bil nekoč hudo bolan. in zdravniki so bili že obupali nad njim; tedaj pa se svetnik zaobljubi Bogu, če ozdravi, hoče posebno po misijonih delati za čast božjo in zveličanje neumrljivih duš. Bog mu je prošnjo uslišal, in sv. Leonard je začel kot misijonar potovati od kraja do kraja. Priporočal je ljudem zlasti pobožnost sv. križevega pota in kmalu je spoznal, da je to najboljši pomoček, če se hoče v ljudeh ohraniti trajen sad sv. misijona. Kamorkoli je torej prišel, povsod je govoril o sv. križevem potu. Sam je postavil in blagoslovil nič manj nego 572 križevih potov, in on je prosil v Rimu, da je papež Benedikt XIII. dovolil križev pot v vsakem kraju, kjer ni nobene frančiškanske cerkve. V sv. letu 1750. je dal Benedikt XIII. narediti križev pot v Koloseju, to je v starem rimskem gledišču, kjer je na tisoče kristijanov umrlo mučeniške smrti; 27. decembra je bil križev pot blagoslovljen, in sv. Leonard je govoril pri tej slovesnosti. Ustanovil je bratovščino, ki so nje udje vsak petek skupaj molili križev pot v Koloseju. Napisal je tudi posebno knjižico, v kateri uči, kako naj molimo sv. križev pot; v Rimu so ta nauk potrdili, in po njem so narejene molitve, ki jih sedaj navadno opravljamo pri pobožnosti sv. križevega pota.

To je kratka zgodba o najlepši pobožnosti v čast trpljenju Gospodovemu. Dragi bravec, spremljaj večkrat v duhu s križem obloženega Zveličarja na njegovi težki poti, zlasti sedaj, v resnobnem postnem času. Pridruži se v duhu žalostni Materi božji, sv. Janezu, pobožnim ženam, in pojdi z njimi na Kalvarijo, pod križ, in od tam k božjemu grobu. Kakor da vidiš pred seboj Zveličarja samega, poklekni pri vsaki postaji; občuti v svojem srcu, kar je On občutil; zahvali ga prisrčno za bolečine, ki jih je iz ljubezni do tebe trpel; obljubi mu ljubezen in zvestobo in vdanost do smrti. Če to

storiš pogosto, ti bo sv. križev pot — pot v nebesa. Papež Benedikt XIV. je rekel l. 1741.: sv. križev pot je najboljša pobožnost, da se po njej grešnik izpreobrne, mlačni vzbudi in pravični izpopolni.

Družba vednega češčenja sv. Jožefa.

Primero ma le malo cerkvâ je v slovenskih deželah posvečenih velikemu ljubljencu božjemu, sv. Jožefu. Pa kljub temu je češčenje sv. Jožefa slovenskemu narodu močno priljubljeno, rekel bi: srčna potreba. Saj je on izbrani varih slovenskih deželâ in patron sv. katoliške cerkve. Če v prvih stoletjih krščanstva sv. cerkev ni imela posebnega praznika sv. Jožefa, prihaja to odtod, ker so ondaj praznovali le praznike mučenikov. Vendar pa se češčenje sv. Jožefa lahko zasleduje do prvih stoletij krščanstva; celo v katakombah se najde njegova podoba. Neverjetno pa se je povspelo češčenje sv. Jožefa v 14. stoletju, ko je črna kuga neusmiljeno davila prebivalce evropskih deželâ. V silni stiski so se ondaj ljudje obrnili do sv. Jožefa, zavetnika umirajočih in zaščitnika krščanskih družin. In ne zastoj.

Preteklo leto se je v naši Kranjski deželi in sicer v Velikih Poljanah pri Ribnici zgradila nova lepa farna cerkev v čast sv. Jožefu, Jezusovemu ljubljenu redniku. Da bi se pa češčenje sv. Jožefa med našim vernim slovenskim ljudstvom še bolj utrdilo in razširilo, se bo vpeljala letos na praznik sv. Jožefa v imenovani cerkvi „družba vednega češčenja svetega Jožefa“, kakršna je v naši škofiji le v par župnijah vpeljana. Kanonično se je nova družba pridružila dne 16. januarja t. l. glavni bratovščini pri župni cerkvi sv. Roka v Rimu. Le tá je bila ustanovljena okrog leta 1860. in od papeža Pija IX. obdarovana z mnogimi duhovnimi milostmi.

Namen družbe vednega češčenja sv. Jožefa je ta, da bi se sv. Jožef, rednik Jezusov in varih sv. katoliške cerkve, častil skozi celo leto vsak dan, in da bi v tem češčenju družbeniki in drugi dosegli njegovo mogočno varstvo v življenju in zlasti ob smrti uri. Kdor hoče biti ud, naj si izvoli kak gotov dan v letu, na kateri bo posebno počastil sv. Jožefa. Ta dan se mora natanko določiti. Priporočati je, da družbenik izbere tak dan v letu, ki je zanj posebno pomenljiv n. pr. dan rojstva ali sv. krsta, godovanja, sv. birme, prvega sv. obhajila, poroke, nove maše, slovesne obljube, smrti dan kakega dragega mu rajnika itd.

Poglavitni dolžnosti družbenikov sta naslednji:

1. Na stalno določeni dan naj vsak družbenik v čast sv. Jožefu opravi kako dobro delo, katero si sam izbere (n. pr. gre k sv. maši, prejme sv. zakramente, premišluje nekoliko o življenju, trpljenju in čednosti svetega Jožefa, si naloži kako zatajevanje, opravi duhovno ali telesno delo usmiljenja, moli rožni venec sedmere žalosti in veselja sv. Jožefa itd.)

2. Vsako leto — in sicer v mesecu marcu — naj daruje 10 kr. v družbene namene. Iz tega denarja se bo — če mogoče — vsako prvo sredo v mesecu darovala sv. maša pri altarju sv. Jožefa za žive ude, v osmini

vernih duš pa za mrtve ude te družbe. Kdor plača enkrat za vselej 3 gld., je potem doneskov prost. Zeló revne osebe, ki tudi 10 kr. ne morejo utrpeti, naj molijo enkrat v letu sv. rožni venec ali sv. križev pot v družbeni namen.

3. Kdor hoče še več storiti, naj nosi pas sv. Jožefa, katerega ima vodnik bratovščine pravico blagosloviti. Pas sv. Jožefa naj je orožje v obrambo sv. čistosti in opominjevavec, da je opasani zvest in moder hlapec po vzgledu svojega sv. zavetnika.

Bodi novoustanovljena družba vednega češčenja sv. Jožefa vsem njegovim častivcem gorko priporočena. Idite k Jožefu! Kajti sv. Jožefu je dano pomagati v vsaki potrebi in pri slednjem opraviilu ter varovati one, ki se mu zaupno priporočajo.

V.

Slovenski misijonarji pred dvesto leti.

(Spisal Viktor Steska.)

(Konec.)

Kamor so misijonarji prišli, je bilo vse nevedno. Predno so torej mogli oznanovati sv. vero, so morali zidati cerkve in hiše. V Ameriki so ljudije gradili nizke hiše, večinoma sestavljene iz plotov in ilnatega blata. Šele misijonarji so začeli zidati hiše iz opeke in apna. Tudi ni bilo ondi rokodelcev, saj Španci celo doma niso imeli posebno veččih obrtnikov. V velikem mestu Sevilji ni bilo ne enega urarja. Kako prav je hodilo misijonarjem, če so znali urejati solnčne ure, ali navadne popravljati. Potrebovali so tudi pečarjev, livarjev za kositar, kleparjev, zvonarjev, veščakov za godbo in petje. Za vse te obrti so se pripravljali misijonarji sami, sicer ne bi bili mogli uspešno delovati po misijonskih krajih. Godbo so Indijanci nad vse cenili in se je kaj radi poprijeli.

Jeziuitski misijonar o. Bavke, ki je neizrečeno veliko delal med Indijani v Ameriki, je šel nekoč s svojimi učenci na praznik sv. Ignacija v mesto Santa Fé, da bi vodil ondi petje in godbo pri cerkvenih slovesnostih. Od vseh strani se je gnetlo ljudstvo proti cerkvi. Radi mnogih prošenj so se godci in pevci ustavili pred velikim altarjem in ne na koru. Mnogi plemeniti Španci so bili do solz ginjeni, ko so videli toliko dečkov, ki povelikujejo z godbo Boga, a ga pred letom še poznali niso. Celó v glavno mesto Buenos-ajres (Buenos - Ayres) so jih poklicali. Škof, deželni predsednik, vse ljudstvo se je čudilo mladim godcem.

Mnogo je koristila misijonarjem vednost. V Pekinu, glavnem mestu na Kitajskem, bi se misijonarji ne bili mogli naseliti, da jih ni podpirala slava, ki so si jo pridobili z vedo. Nekateri so bili sloveči zemljepisci in risarji zemljevidov. Kitajsko, severni del Južne Amerike, Spodnjo Kalifornijo in Severno Mehiko in še druge dežele so misijonarji prvi narisali in popisali. Drugi so se proslavili z računstvom in zvezdoslovjem. Med prvimi so znani zlasti Fridelli, Koegler, Slaviček, Martini in naš Halerštajn (Hallerstein). Martini je izdal l. 1653. na Dunaju „Novi kitajski zemljevid“, ki je bil dolgo vrsto let najpopolnejši o tej deželi.

Mnogo so se ti možje trudili, da bi pagane izpreobrnili in pripeljali v naročje sv. katoliške cerkve. Res da mnogokrat niso dosegli vsega svojega namena, a brez dvoma so mnogo storili v korist vsega človeštva in v čast božjo.

Naj tu stojé imena nekaterih naših misijonarjev.

O. Marka Anton Kapus je bil rojen l. 1656. ali 1657. v Kamni gorici na Kranjskem. V jezuitski red je vstopil 27. oktobra l. 1676. in odrinil kot misijonar v Mehiko, kjer je deloval v pokrajini kukurpski, pozneje kot superior v Sonori. V Ljubljani se je raznesla l. 1692. novica, da so ga divjaki ustrelili s pušico, in to je tudi Gregor Dolničar zapisal v svoje spise. Ker pa piše zgodovinar jezuit Anton Huonder, ki ima natančna poročila, da je umrl šele l. 1717., mu moramo že verjeti. Misijonar Kapus je bil ljub španskemu kralju. Dopisoval je v Evropo o svojem potovanju v Ameriko in o šegah in navadah divjih narodov.

O. Filip Šnedec, rojen Kranjec, je odšel v misijone l. 1730. V nekem pismu ga imenuje dopisnik najbolj zdravega in najveselejšega misijonarja, kar jih je prišlo v Kadis. In vendar je umrl na poti v Ameriko.

O. Francišek Vidmar (Widmair) je umrl na isti poti l. 1730.

O. Avguštin Halerstajn je bil kot sin baronske rodovine rojen 18. avgusta l. 1703. v Ljubljani. V jezuitski red je vstopil 28. oktobra l. 1721. in odšel kot misijonar l. 1735. na Kitajsko. Tu si je dal ime Liéu. Kitajski cesar Kien-long ni nasprotoval kristjanom. V mestu Pekinu so imeli jezuiti tri samostane in tri cerkve. Vsako leto so krstili po 60 odraslih in 1000 otrok. O. Halerstajn se je učil v Lizboni zvezdoslovja, kar mu je posebno prav hodilo. Na Kitajsko je dospel šele l. 1738. Kot dober zvezdoslovec je prišel v cesarsko palačo v Pekinu, in postal mandarin druge vrste (cesarski svetnik), in po smrti o. Koeglerja predsednik zboru za zvezdoslovje. Prepo-toval je več dežel po cesarjevem naročilu in napravil več zemljevidov zlasti za cesarsko lovišče. Sestavil je tudi več znanstvenih del, posebno računske in zvezdoslovne vsebine. L. 1751. je bil misijonski vizitator in od l. 1752. do 1762. in zopet od l. 1766 do 1773. provincijal kitajske podprovincije. Umrl je 29. oktobra l. 1774. v Pekinu, ko je izvedel, da je zatrt jezuitski red. Kap mu je ugasila luč življenja. Mnogo njegovih del in pisem, v latin-skem in francoskem jeziku pisanih, se je ohranilo. Njegove zvezdoslovske opazke hrani dunajska dvorna knjižnica.

Brat Adam Hrovat, rojen 6. nov. l. 1711. v Semiču na Kranjskem, je vstopil v red 27. oktobra l. 1739. L. 1740. je bil v Paragvaju.

V zapisniku Marijine družbe v Ljubljani se bere, da je bil l. 1636. prednik družbi pater Volbenk Andrej Kofler, in da je umrl kot mučenec na Kitajskem l. 1661.

Štajerci so bili Jurij Frajdeneck (Fraidenegg) in brata Janez in Nikolaj Ratkaj (Ratkay). Zadnja dva sta bila iz plemenite rodbine v Ptuj. Janez je bil rojen 22. maja l. 1647., je vstopil k jezuitom 13. nov. l. 1664. in je odšel v Mehiko l. 1680. V Tarahumari so ga Indijanci zastupili l. 1684. Njegov brat Nikolaj je šel menda l. 1660. v Vzhodno Indijo in je umrl tudi v sluhu svetosti.

O. Jurij Frajdeneck je bil rojen na gradu Pihelhofen (Pichelhoffen), vstopil je na Dunaju v jezuitski red, bil profesor govorništva, šel v marcu l. 1756. v Mehiko in je bil ob času, ko so sovražniki jezuite pregnali, pred-nik misijona sv. Križa ob reki Mario (Maryo). Sovražniki so ga zaprli pri sv. Julijanu. Tu je umrl, predno je izvedel, da mu je pridobila cesarica Marija Terezija prostost.

Po imenu soditi bi mogli tudi o. Nikolaja Sušica, ki je kot Avstrijan vpisan, prištevati Slovencem. Odšel je l. 1749. v Ameriko, v deželo Perú.

Goričan je bil o. Janez K. Mesar (Messari). Rojen l. 1673. 12. avg., je kot mašnik vstopil v jezuitski red 7. dec. l. 1701.; l. 1705. je odšel na Kitajsko, l. 1715. je bil v pokrajini Tonking, kjer je prav uspešno deloval

do l. 1721. Tedaj nastane preganjanje; tudi njega vjamejo in zapró v ječo. Po neznosnih bolečinah je umrl 25. junija l. 1723.

Nismo mnogo imen našteli, ker jih ni lahko zbrati; gotovo je še več naših misijonarjev v prejšnjih vekih delovalo za krščansko vero. Če prav niso znana njih imena nam Slovencem, zapisana so gotovo v bukvah življenja.

»Pridi k nam tvoje kraljestvo.«

Boj zoper samostane na Španskem.

Na Francoskem se zbira hud vihar nad samostani in zato so nam sveti Oče za ta mesec priporočili v molitev francoske redovnike in redovnice. A ko se na Francoskem še-le pripravljajo, da udarijo po redovnikih, ta čas so na Španskem že začeli boj. Množice razsajajo po ulicah in napadajo samostane, posebno jezuitske. Iz nekaterih hiš so se redovniki umeknili in se preselili drugam, druhal pa je zapuščena poslopja zažgala. Žandarmi in vojaki delajo mir, — mirú pa le ni! —

Kaj pa se je zgodilo, da so kar nagloma zagnali tako reč? — No, nagloma to ni prišlo. Če se leta in leta po nič vrednih listih netí v srcih sovraštvo do vsega, kar je božjega, potem je treba v ugodnem trenutku prav malo, pa je ogenj v strehi. — Neko dekle, Adela po imenu, je šlo v samostan „k služabnicam presv. Srca Jezusovega“. Stariši s tem niso bili zadovoljni, pa so ji rekli, da mora priti domov. Adela pa ni hotela storiti, kakor bi bili radi stariši, in ostala je v samostanu. Stariši napnó pravdo proti samostanu. Pred prvim in drugim sodnikom so tožbo izgubili, zakaj sodnik je mislil, kot misli vsak pametni človek, da si sme dekle, ki ima 24 let, — in toliko je Adela sedaj stara — po svoji volji izbrati poklic. Pa gnali so naprej, do najvišje instance. Advokat, ki je dvakrat propadel, je pri najvišjem sodišču začel dokazovati, da v samostan iti — to ni noben poklic. Sodniki so advokatu verjeli, in deklica je morala iz samostana domov, češ, da si ni izbrala nobenega poklica.

Komaj se je sodbá razglasila, so cerkvi in samostanom sovražni listi po vsem svetu zagnali strašen krik, kakšno silo dela cerkev ubogemu ljudstvu. — Kakšno silo? Koga pa cerkev sili v samostan? Cerkev sama nas s svojim zgledom uči, kako moramo biti previdni, predno se odločimo za samostan. Ukazala je sv. cerkev, da je vsak najprej eno leto ali dve na preskušnji, predno ga sprejamejo med redovnike ali redovnice; in potem, ko že nosi redovniško obleko, minejo leta in leta, predno sme storiti slovesne obljube in se zavezati za celo življenje. Cerkev torej nikogar ne sili v samostan; in kdor sam pride, ga cerkev sprejame še-le potem, ko se je po dolgih letih prepričala, — kolikor se dá človeško soditi, — da je dotični res poklican od Boga.

Adela ima sedaj 24 let in po dolgem in resnem premisleku se je odločila za samostan. Nihče na svetu nima pravice braniti ji, da gre, kamor jo Bog kliče; saj prav za prav poklicev ne izbirajo ljudje, ampak Bog sam odbere vsakemu svoj poklic, in kadar Bog dá človeku jasno spoznati svojo voljo, je človek dolžan slušati glas božji in iti mora, kamor mu velewa. Ako torej odrastlo dekle po dobrem preudarku spozna, da je Bog kliče v samostan, ne sme in ne more nihče ugovarjati; kdor bi se hotel upirati, bi se upiral Bogu. — To je menda deklici povedal neki pater jezuit, če je res, kar pišejo. V tistem kraju je bil namreč misijon; vodili so ga očetje jezuiti. Kakor mnogi drugi, je tudi Adela šla k izpovedi k enemu izmed misijonarjev.

Mogoče, da je deklica izpovednika tudi kaj vprašala o svojem poklicu; pater ji ni mogel drugače odgovoriti kakor tako ali podobno: če te res kliče Bog, pojdi, kamor ti velewa glas božji!

Tedaj pa so planili po očetih jezuitih, češ da silijo ljudi v samostane. V par mestih so ubogim patrom zažgali hiše; nedolžni redovniki so se na tihem umeknili in bežali drugam. Ko bi bilo dekle kot vlačuga šlo po svetu, ne bi noben časniki žugnil besedice; a ker je Adela hotela iti v samostan, so zagnali krik po vsem Španskem, da je odmevalo daleč na okolo. Seveda brezvernim pisarjem je bila to ugodna prilika, da dajo duška svojemu grdemu sovraštvu do redovnikov!

Slovenci v Egiptu.

V Egiptu je okolo 30 slovenskih družin in nad 5000 slovenskih poslov. Največ jih biva v mestu Aleksandriji. Mesto je l. 1883. štelu 208.000 prebivavcev; med temi je 60 000 Evropejcev, iz večine so Francozi, Angleži in Italijani. Po veri so evropski priseljenci, kar jih je s Francoskega in Laškega, pač katoličani, vsaj po imenu; med domačini pa je komaj 5000 katoličanov, vsi drugi so turške vere. Med takimi ljudmi služi 5000 slovenskih deklet s Primorskega in nekaj tudi s Kranjskega. V koliki nevarnosti so, da se večno pogubé, si lahko mislimo. Saj še doma, kjer pazijo stariši na otroke, to in ono dekle zaide na kriva pota, — kaj še-le v velikem tujem mestu, kjer je izkušnjav vse polno, in je uboga stvar, ki si išče tu kruha, popolnoma prepuščena sama sebi! Naseljenci drugih narodov slišijo lahko vsako nedeljo pridigo v svojem domačem jeziku; Slovenci tudi te dobrote sedaj nimajo. Zadnja leta je pač bil tam slovenski duhovnik in mnogo dobrega je storil; pa lani je šel drugam, in drugega doslej še niso dobili. Nekateri slovenski možje v Aleksandriji so zato pred kratkim pisali našemu prevzvišenemu knezu in škofu in jih prosili, da bi jim pomagali do novega duhovnika; ob enem naznanjajo v pismu, da mislijo zidati kapelico v čast sv. Cirilu in Metodu in poleg nje majhno bolnišnico za Slovence. Ker so brez malega vsi ubogi, se obračajo do svojih bratov in sestrâ v domovini, da bi jim pomagali. — Če kdo naših dragih bravcev more utrpeti kak vinar, ga gotovo prav dobro obrne, če ga daruje za novo slovensko kapelico in bolnišnico v Aleksandriji. Pošlje ga lahko uredništvu „Venca“, ki bode denar dalo naprej. — Slovenskim dekletom pa pravimo ob tej priliki: nikar ne hodite služiti v tuja mesta, kjer ni ne cerkvâ ne duhovnikov! Obetajo vam lahke službe, zahtevajo pa od vas telo in dušo.

Kaj pišejo misijonarji s Kitajskega?

Zadnjič sem že posnel nekaj iz teh pisem; danes hočem zopet povzeti nekatere stvari. Dva patra (po imenu Verwilghen in Botty) sta pisala: V naši misijonski postaji (Tseng-Kuei-Haitzi) je 50 krščanskih družin. Deset jih je za časa pobegnilo; izmed ostalih so preganjavci eno družino vrgli v vodo, vsem drugim so pobrali obleko, potem pa jih gnali v puščavo, in jih tam toliko časa stražili, da so vse družine lakote umrle. — Škofa Hamerja so sovražniki napadli ravno tisti čas, ko se je napravljal za sv. mašo. Kakor divje zveri so se vrgli nanj Kinezi; vlekli so ga iz cerkve, potegnili so mu obleko z ramen, prevrtali so mu roko pod pazduho. skozi luknjo so pretekneli verigo; za konec verige so priklenili diakona, kateremu so prav tako kakor škofu prebodli roko.

Drugi pater (p. Bermyn) piše: 20. julija so prijeli škofa Hauserja in ga na šest kosov razsekali.

Ganljivo je, kar piše pater Šulé (Choulet) o dveh mladeničih iz zavoda v Kalingu (Cha-ling). Da bi bili bolj varni pred sovražniki, so patri vse učence odslovili iz hiše. Janez Kao, blag mladenič, je hitel domov in tam opominjal stariše, brate in sestre, naj rajši umró, kakor pa da bi bili nezvesti svoji veri. Sovražniki so ga prijeli, zaprli v ječo in strašno trpinčili: odrezali so mu roki in nogi in ga tako pustili v groznih mukah; še-le po dolgem času so mu odsekali glavo. — Njegovega tovariša Fabiana Čao so deli petkrat na natezalnico; mladi mučenec pa ni zatajil svoje vere; nazadnje so ga umorili.

Kolikor se dá prešteti po pismih, je bilo doslej umorjenih šest škofov, 28 mašnikov, 17 redovnic, vernikov pa okolo 25.000.

Kaj je »kvadragena«?

Pri nepopolnih odpustkih je številu let večkrat dostavljeno enako število kvadragen, n. pr. udje rožnivenške bratovščine, ki molijo trikrat na teden sv. rožni venec, dobé vselej 10 let in 10 kvadragen odpustka. Kaj je to? — Beseda »kvadragena« pomeni 40 dni pokore, pa ne navadne, ampak bolj stroge pokore. V starih časih je namreč cerkev za večje pregrehe nalagala pokoro, ki je trajala po 3, 5, 7 in še več let; pokora pa v vsem tem času ni bila vedno enaka, ampak ena ali več kvadragen, to se pravi, enkrat ali večkrat po 40 dni, je imel spokornik hujšo pokoro kot sicer. Če je imel eno samo kvadrageno, je čas strožje pokore navadno bil štiridesetdanski post; toda za spokornika je bil ta post hujši kakor za druge vernike; za nekatere pregrehe je moral 40 dni živeti ob kruhu in vodi, ali trikrat na teden se je postil ob kruhu in vodi, druge dni pa užival samo nekaj sočivja. Zgodilo se je, da je imel kdo v enem letu tri kvadragene, to se pravi, v enem letu je moral trikrat po 40 dni delati hujšo pokoro, in sicer 40 dni pred Božičem, pred Veliko nočjo in pa pred praznikom sv. Janeza Krstnika. Ko nam torej sv. cerkev dovoljuje odpustka toliko in toliko kvadragen, to pomeni: cerkev nam odpusti toliko časne kazni za greh, kolikor je v starih časih spokornik v enkrat ali večkrat 40 dni strožje pokore Bogu zadostil.

Naznanila in poročila.

Naznanilo ponočnim častivcem presveteĝa Rešnjega Telesa v Ljubljani. Po noči med 28. februarjem in 1. marcem bodo moški molili presveto Rešnje Telo v cerkvi sv. Jakoba. Molila se bode 6. ura: Češčenje svetih ran in svetega obličja Jezusovega.

Dne 17. marca bode pa izvenredén sestanek v navadnem času v šentklavški zakristiji, h kateremu se vsi častivci vljudno vabijo.

Trebelno pri Mokronogu. Svečnica je bila letos za trebelsko župnijo zelo pomenljiva. Prečastiti gospod generalni vikar Flis je došel iz Ljubljane. Ne daljna pot, ne huda zima ga nista zadržali. Dopoldne je opravil slovesno sv. mašo. Popoldne je pa po prelepem govoru gospoda župnika iz Mokronoga in domačih dveh duhovnov sprejel 35 deklet v novo ustanovljeno Marijino družbo. Malo je sicer še število Marijinih hčera, toda začetek je povsod težak. Upati je pa, da izginejo razni pomisleki in ugovori in da se bode tudi na Trebelnem prelepa družba razvijala in razširjala.

Z Jesenic. Na sv. Štefana dan 1. 1900. sta bili pri nas ustanovljeni Marijini družbi za može in žene. Mož je bilo sprejetih 51, žen pa 98. Bog daj, da bi moške in žene, ki so se ta dan posebno posvetili Mariji, posnemali življenje Matere božje v sveti hišici nazareški. — Mladeniška Marijina družba, ki je bila ustanovljena 1. 1898., šteje nekaj nad 60 udov; dekliška pa, ki je bila istega leta ustanovljena, pa nekaj nad 100.

Od Fare pri Kostelu. Že parkrat sem Vam poročal o duhovnem prenovljenju naše župnije. Danes Vam morem pa zopet nekaj novega poročati, namreč, da je tudi med našimi dekleti našla Marija prav mnogo hčerā. Ustanovili smo Marijino družbo, na katero so se dekleta res prav marljivo več mesecev pripravljala. Kakor povsod je bil tudi pri nas začetek težak, ker so imeli ljudje razne predsodke, s katerimi so dekleta slepili in strašili, da bi jih odvrnili od družbe. No ti predsodki so bili kmalu premagani, in dekleta so se vkljub raznim strašilom pridno oglašala za sprejem v Marijino družbo in so željno pričakovala onega slovesnega dne, ko se bodo Mariji posvetila. Rekel bi, da je bila to Marijina želja, da naj se tukajšna dekleta zadnje dneve preteklega stoletja ne samo božjemu Srcu Jezusovemu, ampak tudi Mariji posveté. In to se je tudi zgodilo. Marija je ravno zadnjo nedeljo preteklega leta, oziroma stoletja, sprejela 104 deklet med svoje hčere. Sprejem se je vršil v najlepšem redu v nedeljo popoldne; pričel se je s slovesnim govorom, katerega je imel g. Demšar, kaplan iz Kočevja. Po govoru je domači g. župnik sprejel v družbo pripravljena dekleta. S petimi litanijami in zahvalno pesnijo se je slovenost končala. A. Z.

Iz Srednje vasi v Bohinju. V Češnjici je zbolelo 31. januarja t. l. 23letno dekle, zvesta Marijina hči, za škrlatinko, ki je v naši fari večino hiš obiskala. Do tedaj je bilo dekle vedno zdravo in čvrsto, in zato se začetkom niso dosti bali. V petek je bilo huje, in želela je, da jo previdijo. Po izpovedi pravi polna veselja svojemu očetu: „Oče, umrla bom in šla v nebesa.“ „Saj ne veš“, ji odgovori oče v solzah. „Da, v nebesa bom šla k Mariji“ še enkrat zatrdi Marijin otrok. Po noči ji je bilo tako hudo, da so se bali, da ne bo mogla zjutraj prejeti sv. obhajila. Na Svečnico zjutraj je vendarle bila obhajana, ko ji je nekaj odjenjalo; prejela je sv. zakramente z veliko pobožnostjo in vdanostjo. V ponedeljek so moči pešale. Videlo se je, da bo kmalu izdihnila. Ravno pred smrtjo ji prinesó društveno svetinjo in ji jo položé na sklenjene roke. Tedaj pa vzdigne umirajoča svoji roki s svetinjo visoko proti nebu in dasi ni mogla od zjutraj več govoriti, je glasno zaklicala: „Glejte Marijo, — na vse večne čase. Amen.“ Roke ji omahnejo, še enkrat dihne, in bila je mrtva.

Zdi se mi, da je hotela svojim žalostnim tovarišicam reči: Glejte Marijo, dobro mater, ki mi prihaja nasproti, da me popelje k Jezusu. — Glejte Marijo, vi, ki ostanete na zemlji, da je posnemate in ljubite. — Glejte Marijo, kjer vas bom čakala in bomo srečne na vse večne čase.

Anton Oblak, kapelan.

Drobtinice.

Kakšni vlaki vozijo v nebesa? — Pri železnicah pogosto preminjajo red, sedaj vozijo tako in potem zopet drugače. Za nebesa se red nikoli nič ne izpremeni; zato lahko vsak na pamet vé, kako se pride v nebesa. Ko bi pa kdo vendarle bil pozabil, kedaj in kako vozijo vlaki v nebesa, naj ob početku postnega časa ta red zopet prebere in si ga dobro zapomni za vse leto. Red je takle:

V nebesa vozijo trojni vlaki; odhajajo vsako uro, prihajajo pa v nebesa, kadar je Bogu všeč. — Prvi vlak ali brzovlak vozi najhitreje in ima en sam razred; vozijo pa se v njem: uboštvo, čistost in pokorščina. Cena: ljubezen in križ. — Drugi vlak ima dva razreda; vozijo se v njem ljudje, ki živé v strahu božjem in radi prejemajo sv. zakramente. Cena za vožnjo v drugem vlaku je: sveto hrepenenje in boj. — Tretji ali mešani vlak vozi bolj počasi, ima pa tri razrede. V njem se vozijo tisti, ki izpolnjujejo božje zapovedi in stanovske dolžnosti. Cena za mešani vlak je: strah in pokora.

Dostavimo še opomin, katerega naj nihče ne prezre! 1.) Vozni listki (karte) za gori in doli se ne dajo. 2.) Vlakov samo v razveseljevanje in zabavo ni. 3.) Otroci, ki še nimajo pameti, ne plačajo nič, biti pa morajo v naročju matere sv. cerkve. 4.) Vse potnike prosimo, naj ne jemljó seboj nobene prtljage, razen dobrih del; vsak naj pazi, da ne zamudi vlaka pri zadnji postaji. 5.) Potniki se jemljó na voz vso pot.

Ljubi moj, to je vozni red za nebesa! Našel sem ga na listku v starih bukvah in ga zate prepisal. Zapiši ga ti v svoje srce in nosi ga seboj in beri ga pogosto in premišluj! Če greš kedaj kam dalje na pot, gotovo poprej natanko poizveš, kedaj vlak odhaja in koliko stane. Ne bi bila sicer Bog ve kakšna škoda, ko bi zamudil, ali sitno bi se ti vendarle zdelo. Če pa zamudiš vlak v nebesa, si ga zamudil za vselej, in škoda je neskončna in večna. Poglej torej dobro vozni red in ceno!

Kako smo lahko pobožno pri sv. maši? — Preprostega samostanskega brata, ki sicer ni bil učen, pač pa zelo pobožen, so vprašali: kaj dela med sv. mašo, ker ne zna brati. Dobri brat je odgovoril: „Pri sv. maši prebiram tri črke; in to mi je dosti; prva črka je črna, druga rdeča, tretja bela.“ — Ko so ga vprašali, kaj to pomeni, je rekel: „Črna črka me spominja mojih grehov; ko jih premišlujem, mi dušo navdaja strah, kesanje in osramočenje; to črko prebiram to darovanja. — Rdeča črka me spominja trpljenja Gospodovega; mislim na sv. rešnjo kri, ki je tekla zame iz sv. ran; in v tem premišljevanju se mudim od darovanja do zauživanja; ko mašnik zaužije presv. Telo Gospodovo, prejemem jaz duhovno sv. obhajilo. — Med zadnjim delom sv. maše premišlujem nebeško slavo, katero upam kedaj doseči; in tega me spominja bela črka.“ — Dragi moj, če ti je težko brati na bukvice, zapomni si te tri črke, pa jih prebiraj med sv. mašo; in gotovo bodeš dobro in pobožno pri maši.

Vincencijeva družba na Francoskem je nabrala l. 1898. nad 13 milijonov kron za ubožce. — To je delo krščanske ljubezni! Kedaj so kaj takega storili ljudje brez vere?

Katoliške šole na Francoskem. Leta 1899. je hodilo v katoliške šole nad 2 milijona otrok; v srednjih šolah je bilo 91 tisoč dijakov, in v katoliških visokih šolah nad 10 tisoč. Država za vse te šole ni dala niti vinarja. In sedaj hoče vlada pregnati redovnike, ki vzdržujejo katoliške šole.

Prvo sv. obhajilo v francoski revoluciji. Ob krvavi revoluciji je morala prenehati očitna služba božja. V francoski pokrajini Vande (Vendée) so leta 1799. 25. dan junija otroci prejeli prvo sv. obhajilo v skritih podzemeljskih votlinah pri Šampoju (Champeaux). Pri ljudeh je ta dogodek še dandanašnji v živem spominu. Leta 1899. 25. junija, ko je minulo od takrat ravno sto let, se je zbrala velika množica pri tistih jamah in rektor katoliških visokih šol v Anžeu (Angers), monsinjor Paskié (Pasquier) je opravil sv. mašo pod stoletnim hrastom tikoma pri vhodu v jamo.

Zahvala za uslišano molitev.

Po duhovniku K. L. se zahvaljujejo lurški Materi božji za hitro pomoč po pobožni porabi lurške studenčnice: 1.) deklica, ki bi bila radi otekline na nogi po zdravnikovem naročilu morala iti v bolnišnico; 2.) dekle, ki so jo hudo bolele oči; 3.) stariši za triletnega otroka, ki je imel vročico; 4.) neki duhovnik za pomoč v dušni stiski. — Neka oseba se zahvaljuje preblaženi Devici Mariji, sv. Jožefu in sv. Antonu P. za pomoč v bolezni na roki. — M. C. v Lj. se zahvaljuje Kraljici sv. rožnega venca, da ji je sina obvarovala pogube in ga pripeljala na pravo pot. — Genovefa T. v Mariboru se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu za pomoč v važni dušni zadevi in za službo, ki jo je dobila, ko se je zatekla k Jezusu v najsvetejšem zakramentu. — Magdalena Jakelj v Kranjski gori se zahvaljuje Mariji prečisti Devici, da jo je obvarovala vsake nesreče, ko je z visokega kraja nevarno padla. — Neka družina iz Radeč se zahvaljuje za pomoč presv. Srcu Jezusovemu, prečistemu Srcu Marijin., sv. Antonu P. in sv. Valentinu. — Ana S. se zahvaljuje presvetemu Srcu Jezusovemu, Mariji prečisti Devici, sv. Antonu P. in Vincenciju P. za pomoč v dolgi bolezni. — Neka oseba se zahvaljuje lurški Materi božji za uslišano molitev. — A. C. se zahvaljuje žalostni Materi božji in sv. Jožefu, da je ozdravel nevarno bolan mož. — D. K. se zahvaljuje presvetemu Srcu Jezusovemu, Mariji Devici in sv. Jožefu, da je sin srečno dostal izkušnjo. — M. P. iz Ribnice se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu in prečisti Devici Mariji, da se je neka stvar dobro izšla. — M. R. z D. se zahvaljuje milostnemu praškemu Jezuščku, da sta ozdravela oče in mati. — Marija Zajc iz P. se zahvaljuje praškemu Jezuščku, Materi b., sv. Jožefu in sv. Antonu za ljubo zdravje. — P. P. N. se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, prečisti Devici Mariji in sv. Antonu za uslišano prošnjo. — P. M. iz Podkorena se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, prečist. Srcu Marijinemu, sv. Jožefu in sv. Antonu P. za pomoč v bolezni. — P. M. in I. se zahvaljuje presvetemu Srcu Jezusovemu, prečistemu Srcu Marijinemu, sv. Jožefu in sv. Antonu P. za pomoč v hudih dušnih in telesnih stiskah. — J. Z. v D. se zahvaljuje presvetemu Srcu Jezusovemu, prečisti Devici Mariji, sv. Jožefu in sv. Antonu P. za pomoč v veliki dušni stiski.

I z j a v a.

Poslušni določbi papeža Urbana VIII. izjavljamo: čudežnim zgodbam, o katerih poroča „Venec“, pa jih cerkvena oblast ni preiskala, dajemo samo toliko vere, kolikor je gre človeški resnicoljubnosti; tega, kar je Bog posebe razodel pobožnim osebam, nimamo za verske resnice; vse pa prepuščamo nesmotljivi sodbi svete katoliške cerkve.

Uredništvo.